

A Fővárosi Ítéltábla dr. ... jogtanácsos által képviselt ... felperesnek, dr. ... ügyvéd ... által képviselt ... I. rendű és ... II. rendű, valamint a személyesen eljáró ... III. rendű alperes ellen lízingdíj tartozás megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 11-én kelt 17.G.40.140/2012/12. számú ítélete ellen a II. rendű alperes 13. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint másodfokú perköltséget, a le nem rótt 1.264.900 (Egymillió-kétszázhatvannégyezer-kilencszáz) forint jogorvoslati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2009. július 29. napján benyújtott fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes - a lízingtárgy peres eljárás tartama alatt történő értékesítését követően - módosított keresetében 16.810.719 forint és ezen összeg után 2011. január 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkor évi jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni. A kereseti előadás szerint 2007. február 14-én zártvégű pénzügyi lízingszerződést kötött az I. rendű alperessel, II. és III. rendű alperesek készfizető kezességvállalása mellett. A lízing tárgya egy 1993-as gyártású ... lézervágógép volt, visszlízing keretében. A lízingszerződést a felperes az általános szerződési feltételek (ÁSZF) 12.4. pontja alapján fizetési késedelem miatt 2009. június 24. napján azonnali hatállyal felmondta, felszólítva az I. rendű alperest a hátralékos, valamint az ÁSZF szerint számított diszkontált fennmaradó lízingdíj és késedelmi

kamatok kártérítésként történő megfizetésére és a lízingtárgy visszaszolgáltatására. A felmondást tartalmazó levél az I. rendű alperes székhelyéről „nem fogadta el” jelzéssel érkezett vissza, a készfizető kezeseinek megküldött felszólítás szabályszerű kézbesítésre került. Felperes a lízingtárgyat 2009. december 16-án vette birtokba a ... Kft. székhelyén, ahol az 2009 márciusától javítás miatt volt. Ezt követően szaklapban többször eladásra hirdette, 45.000 euró + áfa vételáron, közvetlenül vételre felajánlotta annak a cégnek, amelytől az I. rendű alperes azt vásárolta, utóbbtól 10.000 euró + áfa ajánlatot kapott, amit kevesellt és ezen az áron nem értékesítette a lízingtárgyat. Végül a per tartama alatt 15.000 euró + áfa vételáron sikerült azt eladni, 2011. május 16. napján.

Kereseti kérelmének összegszerűsége körében előadta, hogy a befolyt vételárnak megfelelő forintösszeget az alperesek fennálló tartozásába beszámította, azt elsődlegesen a szállítással, tárolással, értékesítéssel felmerült költségeire és a késedelmi kamatokra, végül a tőkére számolta el.

Az alperesi ellenkérelemre és beszámítási kifogásra tekintettel nem vitatta, hogy a lízingtárggyal együtt a birtokába került, az I. rendű alperes tulajdonát képező tornyos emelőszerkezetet is értékesítette, annak értéke beszámítását 518.050 forint becsült forgalmi értékben elfogadta. Állította, hogy az értékesítés folyamán megfelelő gondossággal járt el, a lízingtárgy eladását közvetlenül megelőzően alpereseket is felhívta arra, ha magasabb áron tudnak vevőt hozni, úgy működjenek közre az értékesítésben. Erre tekintettel a per későbbi szakaszában már ellenezte igazságügyi szakértő kirendelését a lízingtárgy értékére nézve, mivel álláspontja szerint annak piaci értéke azzal egyenlő, amennyiért azt el lehet adni. Az alperesek a magasabb áron történő értékesítés lehetőségét nem tudták igazolni.

Az I. és II. rendű alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérték.

I. rendű alperes a felmondásban közölt okot nem vitatta, azonban állította, a felmondás vele szemben nem hatályosult, azt vele a felperes nem közölte. Az I. és II. rendű alperesek állították, a felperes a lízingtárgyat nem az ÁSZF 14.3. pontjának megfelelően értékesítette, e szerint ugyanis a visszavett lízingtárgyat a lízingbevevő hozzájárulása nélkül a lízingbeadó márkakereskedői vagy szakértői vélemény alapján jogosult eladni azonnali hatállyal, és az árbevételt beszámítani a lízingbevevő fennálló fizetési kötelezettségébe, ugyanakkor a felperes nem szerzett be márkakereskedői vagy igazságügyi szakértői véleményt. Álláspontjuk szerint már a 45.000 euró + áfa vételár is irreálisan alacsony volt, amit haladéktalanul kifogásoltak, végül a felperes messze a piaci ár alatt adta el a lízingtárgyat. Az értékesítés során nem az általánosan elvárható gondossággal járt el, és ezzel megsértette a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségét, ezért meg kell térítenie az I. és II. rendű alpereseknek a kár ebből eredő részét. Az értékesített berendezés tényleges piaci, forgalmi értékének meghatározására igazságügyi szakértő kirendelését indítványozták.

Az I. rendű alperes továbbá 3.500.000 forint erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő a tulajdonát képező emelőgép felperesi értékesítésére tekintettel.

A III. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság az alperesi indítvány alapján a pneumatikus emelőgép értékének meghatározására igazságügyi szakértőt rendelt ki, majd a lefolytatott bizonyítási eljárást követően a 2012. október 11. napján kelt 17.G.40.140/2012/12. számú ítéletében kötelezte az I., II., III. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15.810.719 forintot, és ezen összeg után 2011. január 5-től a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 1.400.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában megállapította, a felek között atipikus, vegyes szerződésként létrejött pénzügyi lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségének az I. rendű alperes - az I., II. rendű alperesek által nem vitatottan - nem tett eleget, ezért a lízingszerződést a felperes 2009. június 24-én kelt nyilatkozatával felmondta. Nem fogadta el az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes joghatályos felmondás hiányára alapított védekezését, arra figyelemmel, hogy a felmondó nyilatkozatról azért nem szerzett tudomást, mert azt a levél átvételének megtagadásával saját maga megakadályozta, ezzel megszegte a Ptk. 277. § (4) bekezdésében előírt együttműködési, valamint a Ptk. 4. § (1) bekezdésében előírt jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelő kölcsönös együttműködési kötelezettségét. Hivatkozott továbbá az elsőfokú bíróság e körben a bérleti jogviszonyok tekintetében kialakult bírói gyakorlatra is, továbbá rögzítette, a II. rendű alperes az I. rendű alperes törvényes képviselőjeként a részére mint készfizető kezesnek kézbesített felszólításból tudomást szerzett a felmondás tényéről, így a felmondásról az I. rendű alperes is tudomással bírt. Az ÁSZF 13.1. pontja értelmében a jogszerű felmondás alapján a felperes kártérítésként igényt tarthat a lízingbevevőt terhelő valamennyi fizetési kötelezettség teljes megtérítésére, melyből a lízingbeadó által a lízingtárgy értékesítéséből befolyt árbevétel - levonva az értékesítési költségeket - elszámolásra kerül a lízingbevevő javára. Ugyanezen pont a késedelmi kamat mértékét a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő összegben határozta meg. A visszaadás részletes feltételeit az ÁSZF 14. pontja tartalmazza.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az ÁSZF-nek megfelelően határozta meg az I. rendű alperes tartozását a szerződés idő előtti megszűnése folytán diszkontált lízingdíjak összegében, melyet kártérítés címén jogszerűen érvényesíthet az I. rendű alperessel szemben. Ehhez hozzászámította a hátralékos, lejárt, meg nem fizetett lízingdíj tartozást és a költségeit. Módosított keresetének összecszerűségét, a költségként elszámolt tételeket az alperesek nem vitatták, melyeket egyébként a felperes okiratokkal megfelelően alá is támasztott.

Felperes igazolta, hogy a ... nevű szaklapban 2010 tavaszán és szeptember, október hónapokban is meghirdette a lízingtárgyat, külön megkeresést küldött az ... GmbH részére, erőfeszítései nem vezettek eredményre. Okirattal igazolta, hogy az adásvételi szerződést közvetlenül megelőzően I. rendű alperest külön értesítette, felhívta, hogy amennyiben ennél magasabb áron tud vevőt, azt közvetítse felé, melyre az alperesek nem válaszoltak, az értékesítésben együttműködési hajlandóságot nem mutattak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes, aki egyébként e körben nem tekinthető szakcégnek, a lehető legnagyobb

körültekintéssel és gondossággal járt el, az a tény, hogy szakértőtől vagy márkakereskedéstől külön szakvéleményt nem szerzett be, önmagában nem jelenti azt, hogy a lízingtárgyat nem piaci értéken próbálta értékesíteni. A per adatai szerint a lízingtárgy a visszavétel időpontjában nem volt működőképes és kizárólag átlagos elhasználódásnak megfelelő állapotú, tényleges állapota nem került dokumentálásra, ami az ÁSZF 14.2. és 14.3. pontjai alapján az I. rendű alperesnek felróható, ezért a lízingtárgy alacsony értéken történő eladására és a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására megalapozottan nem hivatkozhat. Nem tudta elfogadni az alperesek által csatolt, más gépekre vonatkozó ajánlatokat a lízingtárgy értékének igazolásaként, mivel azok közül az egyik egy folyamatosan az eladó által szervizelt, kitűnő állapotú, fiatalabb berendezésre vonatkozott, a másik ajánlatnál pedig nem lehetett megállapítani, hogy az mennyiben azonos a perbeli géppel. Az ajánlati árak továbbá az eladás során változhatnak, hiszen a felperes is 45.000 euróért hirdette először a gépet, de csak 15.000 euróért tudta eladni. Megállapította ezért az elsőfokú bíróság, hogy nincs olyan része a kárnak, amely a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztásából eredne, és amellyel a felperes követelése csökkenthető lenne. Mivel a felperes piaci viszonyok mellett értékesítette a berendezést, a befolyt ellenérték a gép tényleges, valós piaci értékének felel meg, ezért az I. és II. rendű alperesnek a lízingtárgy értékének megállapítására irányuló szakvélemény beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát mint szükségtelent, elutasította. Az I. rendű alperes beszámítási kifogását a pneumatikus emelőszerkezet tekintetében a beszerzett szakvélemény alapján 1.000.000 forint összegben megalapozottnak találta, melyet levonásba helyezett a módosított keresetben meghatározott követelésből, aminek megfizetésére az I. rendű alperest a Ptk. 198. §-a alapján kötelezte. A II. és III. rendű alperesek mint készfizető kezesek a Ptk. 272. § (1) és 274. § (2) bekezdése alapján kötelesek az I. rendű alperes tartozásáért felperes felé helytállni, míg a kamat és perköltség tekintetében a helytállási kötelezettségüket a Ptk. 273. § (2) bekezdése alapozza meg.

Az első fokú ítélet ellen joghatályos fellebbezést a II. rendű alperes nyújtott be, melyben annak hatályon kívül helyezését kérte, jogi és ténybeli megalapozatlanságára hivatkozással. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat iratellenesen értékelte, a tényállás egyes elemeit a valósággal ellentétesen állapította meg, téves ténybeli következtetés alapulvételével helytelenül alkalmazta a jogszabályokat. A kereseti kérelemben foglalt összecszerűséget az alperesek folyamatosan vitatták, mivel a felperes nem a szerződésnek megfelelően határozta meg a lízingelt gép értékesítési árát, ami önmagában a kereset alapjait teszi teljesíthetatlenné. Az értékesítés előtt az ÁSZF-ben rögzítettek szerint a lízingtárgyat feltétlenül szükséges lett volna felértékelteni, annak forgalmi értékét meghatározni. Miután ezt a felperes elmulasztotta, az alperesek többször is forgalmi szakértő kirendelését indítványozták, melynek mellőzésével az elsőfokú bíróság megfosztotta az alpereseket az összecszerűség meghatározása érdekében szükséges bizonyítás lehetőségétől. A felperes nem tett eleget a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettségének, nem a kellő gondossággal járt el, nem tett meg semmit annak

érdekében, hogy a lízingtárgy piaci áron kerüljön értékesítésre. Sérelmezte, hogy az alperesek terhére értékelte az elsőfokú bíróság, miszerint a gép értékesítése érdekében nem mutattak együttműködési hajlandóságot, az I. rendű alperes azonban a gépet kizárólagosan a használat érdekében lízingelte, a II. rendű alperes pedig csak mögöttes felelősként, kezesi minőségben volt részese a szerződésnek, nem rendelkeztek ezért a gép értékesítéséhez szükséges információkkal, tapasztalattal. Helyzetüket megkönnyíthette volna, ha tisztában vannak a gép piaci értékével, amelynek alapján megbízást adhattak volna kifejezetten ilyen gépek értékesítésével foglalkozó cégnek az eladására.

Állította, a lézervágó gépet a felperes használható, működőképes állapotban szállította el; az elszállítás nem az I. rendű alperes birtokából történt.

Megalapozatlan az a felperesi hivatkozás, hogy az I. rendű alperes többszöri felszólításra sem adta át a lízingtárgyat, hiszen az már nem volt nála, az elszállításra egyoldalúan, önhatalmúan került sor, azt a felperes nem egyeztetette az I. rendű alperessel, ezért nem volt lehetőség az ÁSZF 14.2. és 14.3. pontjai alapján a berendezés műszaki állapotának dokumentálására, így ez a felperes felróható magatartásának az eredménye.

A felperestől elvárható gondos magatartás szerint minimum meg kellett volna határozni az ÁSZF szerint a gép forgalmi értékét, ezen meghatározás alapulvételével törekedni az értékesítésre, esetlegesen megbízást adva kifejezetten ilyen gépek értékesítésével foglalkozó cégnek. A forgalmi érték meghatározása érdekében szükséges igazságügyi szakértő kirendelése, mely alapján az alperesi beszámítási kifogás összecszerűségében teljességgel meghatározható.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a II. rendű alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, felperesi fellebbezés hiányában nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát a keresetet 15.810.719 forintot és járulékait meghaladóan elutasító ítéleti rendelkezés.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló jogi következtetéssel és megalapozott indokolással adott helyt túlnyomórészt a felperes leszállított kereseti kérelmének.

A II. rendű alperes az első fokú eljárásban a kereset jogalapját elismerte, fellebbezésében annak összecszerűségét már kizárólag csak azon az alapon vitatta, hogy a felperes a lízingtárgy értékesítése során nem az ÁSZF 14.2. pontjában előírtak szerint járt el, azt felértékelés nélkül, irreálisan alacsony áron értékesítette, mellyel kárenyhítési kötelezettségét megszegve az alpereseknek kárt okozott.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A perben eldöntendő kérdés ezért az volt, hogy az ÁSZF 14.3. pontjában előírt, a felperes feladatát képező, az értékesítést megelőző márkakereskedői vagy szakértői vélemény beszerzésének elmulasztása okozott-e kárt az alpereseknek, fennáll-e az okozati összefüggés az alpereseket esetlegesen ért kár és az értékelés elmaradása között, illetve a felperes az adott helyzetben tőle elvárható módon járt-e el.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló mérlegelésével a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes minden tőle telhetőt megtett a lízingtárgy elérhető legmagasabb áron történő értékesítése érdekében, nem merült fel arra nézve semmilyen adat, hogy a perbeli lézervágó gépet 15.000 euró+áfa összegnél magasabb vételáron lehetett volna értékesíteni. E körben azt is kellő súllyal értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperestől nem volt ésszerűen elvárható, hogy a költségek további növekedése mellett tovább tartsa magánál, illetve tárolja a gépet, miután a közel egyéves időtartam alatt ennél csak alacsonyabb áron történő értékesítésre volt lehetősége. Jogi következtetése megalapozottságát az alperesek által indítványozott szakértői bizonyítás eredménye sem befolyásolná, mivel egy esetlegesen magasabb értéket kimutató szakvélemény sem lenne alkalmas az így megállapított forgalmi értéken történő tényleges értékesíthetőség bizonyítására. Ezért nincs okozati összefüggés az értékesítés felperes által történő elmulasztása és az alpereseket esetlegesen ért kár között. A felperes a költségekkel csökkentett, befolyt vételárat az ÁSZF 13.1. pontja alapján az egyébként nem vitatott tételeket tartalmazó követeléséből levonásba helyezte.

Arra tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság 25. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt, a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatás szerinti bizonyítási kötelezettségük teljesítésére az alperesek által indítványozott szakértői bizonyítás a fentiek szerint nem lett volna alkalmas, az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül, indokoltan mellőzte annak teljesítését, mely a döntését nem teszi megalapozatlanná. A II. rendű alperes fellebbezése akkor vezethetett volna eredményre a többi alperesre is kiható módon, ha arra nézve terjesztett volna elő - az elsőfokú bíróság által elutasított - bizonyítási indítványt, hogy a perbeli gépet a felperes által elértnél magasabb áron lehetett volna értékesíteni.

A fellebbezésben foglalt további hivatkozások kapcsán csak utal arra a Fővárosi Ítélet táblára, hogy az alperesek a felpereshez képest az értékesítés körében hasznosítható több szakértelemmel rendelkeztek, hiszen a peradatok szerint az I. rendű alperes maga vásárolta meg a lízingtárgyat, mielőtt azt a felperes részére visszlízing céljából eladta, a II. rendű alperes pedig nem pusztán készfizető kezes, hanem az I. rendű alperes ügyvezetője is. Helytállóan vette figyelembe továbbá a gép állapotát is az elsőfokú bíróság az emelőgép értékelését végző gépészmérnök igazságügyi szakértő által rögzítettek szerint (szétszerelt állapotú, egyes

részegységei nem üzemképesek), mivel az alperesek által sem vitatottan a gép 2009 márciusában javítás céljából az I. rendű alperestől elszállításra került, és az I. rendű alperes nem tett arra nézve előadást, hogy a javítást elvégezték volna, ezért az ÁSZF 14.2. és 14.3. pontjaiban írt működőképesség, illetve dokumentálatlanság hiánya az alperesek terhére volt értékelendő.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - helytálló indokaira utalással - helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság a II. rendű alperest a felperes javára a jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. Annak mértékét mérlegeléssel, kifejtett képviseleti tevékenység munkaigényére tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, jelentősen mérsékelt összegben határozta meg. A II. rendű alperes teljes költségmentességére tekintettel, az általa le nem rótt 1.264.900 forint jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. évi szeptember hó 30. napján

. Tibold Ágnes s.k. a
tanács elnöke - előadó
bíró

Levek Istvánné dr. s.k. . Felker László s.k. bíró
bíró